

**ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ –
ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΩΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑΣ
ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ**

Εργατικό ατύχημα θεωρείται και ο τραυματισμός του μισθωτού εξαιτίας έκτακτης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου, άσχετου προς την σύσταση του οργανισμού του παθόντος, αλλά συνδεδεμένου με την εργασία του, λόγω της εμφάνισής του κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση αυτής. Η τελευταία περίπτωση συντρέχει, όταν το ατύχημα δεν αποτελεί την άμεση συνέπεια της εκτέλεσης της εργασίας, αλλά συνδέεται προς αυτήν με σχέση αιτίου και αποτελέσματος, ως εκ του ότι, λόγω της εργασίας, δημιουργήθηκαν οι ιδιαίτερες εκείνες πραγματικές συνθήκες και περιστάσεις που ήταν αναγκαίες για την επέλευσή του και οι οποίες δεν θα υπήρχαν χωρίς την εργασία. – Περίπτωση ατυχήματος με αφορμή την εργασία αποτελεί και η μετά την εκδήλωση της νόσου εξακολούθηση της παραμονής του ναυτικού στο πλοίο, έστω και υπό κανονικές συνθήκες, χωρίς όμως να παρέχεται σε αυτόν η προσήκουσα ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, είτε αυτό οφείλεται σε αμέλεια του πλοιάρχου ή τρίτου ή και χωρίς αυτήν, και μάλιστα από οποιαδήποτε αιτία, εάν η παράλειψη αυτή, ως πρόσφορη αιτία, επέφερε την επιδείνωση της υπάρχουσας ασθένειάς του, η οποία διαφορετικά με την παροχή τής δέουσας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τόσο με την μορφή της άμεσης όσο και της έγκαιρης έναρξης της προσήκουσας θεραπευτικής αγωγής, θα ήταν δυνατό, εν όψει των σύγχρονων ιατρικών μεθόδων και μέσων, να αποφευχθεί ή να περιορισθούν οι συνέπειές της. – Σε περίπτωση πλήρους πρόσκαιρης ανικανότητας από εργατικό ατύχημα που δεν παρατείνεται πέρα των δύο ετών η οφειλόμενη αποζημίωση είναι ημερήσια και ίση προς το μισό του μισθού που ελάμβανε ο παθών κατά την ημέρα του ατυχήματος.
Κυριότερες διατάξεις: *Κ.ν. 551/1915 άρθρα 1, 2 και 3 παρ. 3. Κ.Ι.Ν.Δ. άρθρο 66 εδ. β' Κ.Πολ.Δ. άρθρο 559 αρ. 1, 10 και 19.*

Πρόεδρος: ο Αντιπρόεδρος κ. Η. Γιαννακάκης
Εισηγητής: ο Αρεοπαγίτης κ. Ν. Πάσσος
Δικηγόροι: ο κ. Θ. Σταυριανός – ο κ. Απ. Τσιαντής

Ι. Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 Κ.Πολ.Δ. λόγος αναίρεσης για παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου ιδρύεται, εάν αυτός εφαρμοσθεί, αν και κατά τις σχετικές παραδοχές της απόφασης του δικαστηρίου της ουσίας δεν υπάρχουν οι πραγματικές προϋποθέσεις εφαρμογής του, ή αντίθετα, όταν δεν εφαρμοσθεί, μολοντί κατά τις παραδοχές αυτές συντρέχουν οι πραγματικές προϋποθέσεις εφαρμογής του ή εφαρμοσθεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή.
Περαιτέρω κατά τον αριθμό 19 του αυτού ως άνω άρθρου αναίρεση επιτρέπεται και εάν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως εάν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από την τελευταία διάταξη προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος απ' αυτήν λόγος αναίρεσης ιδρύεται, όταν στην ελάχισσωνα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας) ή τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση το πραγματικό του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της (ανεπαρκής αιτιολογία) ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία), όταν δηλαδή δεν προκύπτει από την απόφαση ποια πραγματικά περιστατικά δέχθηκε αυτή, ώστε σε συνδυασμό με το διατακτικό της να κριθεί περαιτέρω αν στην συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν τα στοιχεία για την εφαρμογή της διάταξης που εφαρμόσθηκε. Το κατά νόμον αναγκαίο

περιεχόμενο της ελάσσονος πρότασης προσδιορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα του ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της απόφασης στο αποδεικτικό πόρισμά της και να μην καταλείπονται αμφιβολίες. Αν το αποδεικτικό πόρισμα διατυπώνεται σαφώς στην απόφαση, ελλείψεις αναγόμενες μόνο στην στάθμιση και ανάλυση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα ως προς την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος δεν συνιστούν ανεπάρκεια αιτιολογιών και όταν η απόφαση περιέχει συνοπτικές αλλά πλήρεις αιτιολογίες, καθόσον μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε, ενώ και τα επιχειρήματα του δικαστηρίου που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές, με βάση τις οποίες διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα, και ως εκ τούτου δεν αποτελούν «αιτιολογία» της απόφασης, ώστε στο πλαίσιο της ερευνημένης διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 19 Κ.Πολ.Δ. να επιδέχεται αυτή μορφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια.

Εξάλλου, από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 551/1915, που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Α.Κ. (άρθρο 38 εδ. α' Εισ. Ν.Α.Κ.), ισχύει δε και επί ναυτικής εργασίας κατά τα άρθρα 2 του αυτού νόμου και 66 εδ. β' του κυρωθέντος με τον ν. 3816/1958 Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου (Κ.Ι.Ν.Δ.), προκύπτει ότι εργατικό ατύχημα, δηλαδή ατύχημα από βίαιο συμβάν, που επέρχεται σε εργάτη ή υπάλληλο των αναφερομένων στο άρθρο 2 του πρώτου ως άνω νόμου επιχειρήσεων, θεωρείται και ο τραυματισμός του μισθωτού εξαιτίας έκτακτης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου, άσχετου προς τη σύσταση του οργανισμού του παθόντος, αλλά συνδεδεμένου με την εργασία του, λόγω της εμφάνισής του κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση αυτής. Η τελευταία περίπτωση συντρέχει, όταν το ατύχημα δεν αποτελεί την άμεση συνέπεια της εκτέλεσης της εργασίας, αλλά συνδέεται προς αυτήν με σχέση αιτίου και αποτελέσματος, ως εκ του ότι, λόγω της εργασίας, δημιουργήθηκαν οι ιδιαίτερες εκείνες πραγματικές συνθήκες και περιστάσεις που ήταν αναγκαίες για την επέλευσή του και οι οποίες δεν θα υπήρχαν χωρίς την εργασία. Τέτοια περίπτωση ατυχήματος με αφορμή την εργασία αποτελεί και η μετά την εκδήλωση της νόσου εξακολούθηση της παραμονής του ναυτικού στο πλοίο, έστω και υπό κανονικές συνθήκες, χωρίς όμως να παρέχεται σ' αυτόν η προσήκουσα ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, είτε αυτό οφείλεται σε αμέλεια του πλοιάρχου ή τρίτου ή και χωρίς αυτήν, και μάλιστα από οποιαδήποτε αιτία, εάν η παράλειψη αυτή, ως πρόσφορη αιτία, επέφερε την επιδείνωση της υπάρχουσας ασθένειάς του, η οποία διαφορετικά με την παροχή της δέουσας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τόσο με την μορφή της άμεσης όσο και της έγκαιρης έναρξης της προσήκουσας θεραπευτικής αγωγής, θα ήταν δυνατό, εν όψει των σύγχρονων ιατρικών μεθόδων και μέσων, ν' αποφευχθεί ή να περιορισθούν οι συνέπειές της. Σύμφωνα, τέλος, με το άρθρο 3 παρ. 3 του ως άνω ν. 551/1915, σε περίπτωση πλήρους πρόσκαιρης ανικανότητας από εργατικό ατύχημα που δεν παρατείνεται πέρα των δύο ετών η οφειλομένη αποζημίωση είναι ημερήσια και ίση προς το μισό του μισθού που ελάμβανε ο παθών κατά την ημέρα του ατυχήματος.

Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο Πειραιώς κρίνοντας ύστερα από την άσκηση αντιθέτων εφέσεων εκ μέρους των διαδίκων επί αγωγών του ήδη αναιρεσιβλήτου κατά των αναιρεσιόντων με αντικείμενο αξιώσεις από ναυτεργατικό ατύχημα, δέχθηκε με την προσβαλλομένη 54/2009 απόφασή του και όπως προκύπτει απ' αυτήν, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, ότι με σύμβαση ναυτικής εργασίας, συναφθείσα στον Πειραιά την 24.5.2004 μεταξύ του ενάγοντος (αναιρεσιβλήτου) και της δεύτερης εναγομένης εταιρείας –που εκπροσωπήθηκε από τον τρίτο εναγόμενο και ενεργεί στην Ελλάδα ως αντιπρόσωπος της πρώτης εναγομένης αλλοδαπής ναυτιλιακής εταιρείας – ο ενάγων ναυτολογήθηκε ως Α' μηχανικός στο με ελληνική σημαία δεξαμενόπλοιο S., πλοιοκτησίας της πρώτης εναγομένης, σύμφωνα με τους όρους αμοιβής και εργασίας που προβλέπονται για την ειδικότητά του από την εκάστοτε ισχύουσα σ.σ.ε., ότι την 10.11.2004, αμέσως

μετά την αναχώρηση του πλοίου από τον λιμένα Σιμότσου της Ιαπωνίας και κατά τη διάρκεια επείγουσών εργασιών επισκευής του βοηθητικού μηχανήματος της κύριας μηχανής του πλοίου ο ενάγων, προκειμένου να διέλθει από τον στενό διάδρομο μεταξύ του «μπουλμέ» και της «τουρμπίνας» ισχύος και λόγω της παρουσίας του Γ' μηχανικού στον διάδρομο, κινήθηκε προς τ' αριστερά για να τον αποφύγει, χωρίς ν' αντιληφθεί ότι εξείχε από τον «μπουλμέ» η γωνία σιδηροδοκού που χρησιμοποιείτο για την ανύψωση βαρών, με συνέπεια να κτυπήσει σ' αυτήν με την μεσότητα της πρόσθιας επιφάνειας της αριστερής κνήμης όπου και υπέστη θλαστικό τραύμα, ενώ «ο άκρος πους βρέθηκε σε θέση μέγιστης ραχιαίας έκτασης», ότι αμέσως του παρασχέθηκαν οι πρώτες βοήθειες από τον πλοίαρχο και τον υποπλοίαρχο, οι οποίοι επάλειψαν με ιώδιο το εμφανές τραύμα στην κνήμη και το έδεσαν με επίδεσμο και χορήγησαν στον ενάγοντα αναλγητικά χάπια, ενώ δεν ασχολήθηκαν με την ποδοκνημική χώρα, καθώς δεν υπήρξε εμφανής βλάβη σ' αυτήν, ότι για το περιστατικό αυτό ενημερώθηκαν οι εναγόμενοι, ότι ο ενάγων συνέχισε την εργασία του και ολοκλήρωσε την επισκευή της βλάβης της μηχανής, καθ' όλη δε την διάρκεια του πλου μέχρι τον Περσικό Κόλπο εξακολουθούσε να εργάζεται και, παρά το αίσθημα του πόνου που είχε, σε καμιά περίπτωση δεν έδειξε ότι δεν μπορεί ν' ανταποκριθεί στην εργασία του ούτε εξέφρασε την επιθυμία να επαναπατριστεί, ότι για πρώτη φορά εξέφρασε επιθυμία να επισκεφθεί ιατρό στην Τζεμπελτάνα των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, τούτο όμως δεν κατέστη δυνατό λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών, ότι ο ενάγων επισκέφθηκε ιατρό την 25.12.2004, όταν το πλοίο επέστρεψε στον λιμένα Βακαγιάμα της Ιαπωνίας, όπου ο ιατρός-παθολόγος που τον εξέτασε διέγνωσε στο αριστερό πόδι του «γονυ-ποδο-αρθρίτιδα», του χορήγησε αναλγητικά-αντιφλογιστικά φάρμακα εξωτερικής χρήσης και συνέστησε να γίνουν εξετάσεις και να υποβληθεί σε θεραπεία στην πατρίδα του, τον έκρινε δε ικανό προς εργασία, ότι ο ενάγων παρέμεινε στο πλοίο και μετά την αποχώρηση την 4.12.2004 της επιβαίνουσας σ' αυτό συζύγου του μέχρι την 19.1.2005, όταν και απολύθηκε στην Σιγκαπούρη, όπως και όλο το πλήρωμα, λόγω πώλησης του πλοίου, ότι η συμπεριφορά αυτή του ενάγοντος υποδηλώνει ότι δεν είχε αντιληφθεί την σοβαρότητα του τραύματος, υποβαθμίζοντας και ο ίδιος και μη αξιολογώντας τις ενοχλήσεις και τον πόνο που ένιωθε, ότι μετά τον επαναπατρισμό του και λόγω της επίτασης του πόνου και του οιδήματος, που βαθμιαία γινόταν, πλέον, εμφανές στην ποδοκνημική χώρα, ο ενάγων αποδύθηκε σε αγώνα για την αποκατάσταση της υγείας του, ότι ειδικότερα (α) την 26.1.2005 εξετάσθηκε από τον ορθοπεδικό-χειρουργό ..., ο οποίος διαπίστωσε ότι «*υπέστη θλαστικό τραύμα πρόσθιας επιφάνειας αριστεράς κνήμης το οποίο δεν συνερράφη ... υπάρχει μετατραυματική ουλή με στοιχεία ήπιας φλεγμονής συνοδευόμενη από οίδημα ποδοκνημικής, δυσκαμψία και δυσχέρεια βαδίσσεως ...*» και του συνέστησε μαγνητική τομογραφία, αντιφλεγμονώδη αγωγή και αποχή από την εργασία επί έναν μήνα, (β) την 27.1.2005 υποβλήθηκε σε μαγνητική τομογραφία Αρ ΠΔΚ, για την οποία ο ιατρός-ακτινοδιαγνώστης ... επισημαίνει «*...Σημειούται διόγκωση πελματιαίας απονεύρωσης κατά την πρόσφυση αυτής στην πτέρνα και οίδημα του παρακείμενου βραχέος καμπτήρος των δακτύλων μυός και των υποκειμένων λιπωδών υποδορίων ιστών σε περιοχή μέγιστης διαμέτρου 25 περίπου χιλιοστών. Τα ευρήματα συνηγορούν υπέρ φλεγμονής πελματιαίας απονεύρωσης. Συνυπάρχει οίδημα σε περιοχή διαμέτρου 2 εκατοστών στην παρακείμενη μοίρα της πτέρνας. Παρατηρείται η παρουσία μικρής συλλογής υγρού στην ποδοκνημική. Σημειούνται ευρήματα κάκωσης και τενοντοελυτρίτιδας στην περιοχή των τενόντων των μακρών καμπτήρων των δακτύλων μυών. Σημειούται κάκωση του έξω πλαγίου συνδέσμου χωρίς ρήξη αυτού...», (γ) την 22.2.2005 εξετάσθηκε από τον ως άνω ..., στον οποίο προσκόμισε την MRI Αρ. ΠΔΚ που διαπίστωσε «*... κάκωση έξω πλαγίου συνδέσμου και ευρήματα τενοντοελυτρίτιδας καμπτήρων δακτύλων ως και φλεγμονή πελματιαίας απονευρώσεως...*» και του συνέστησε φυσιοθεραπεία Αρ ΠΔΚ και αναρρωτική άδεια για έναν μήνα, (δ) την 24.2.2005 εξετάσθηκε από τον ορθοπεδικό ..., ο οποίος γνωμάτευσε ότι «*πάσχει από απονευρωσίτιδα πέλματος ...*» και αναφέρει ότι «...*

ίσως χρειαστεί μια έγχυση κορτιζόνης» και ότι «η συσχέτιση της απονευρωσίτιδας με τον τραυματισμό της κνήμης είναι συζητήσιμη (πιθανώς αλλά όχι βεβαία)», (ε) την 23.3.2005 εξετάστηκε από τον ... που διαπίστωσε «... κάκωση έξω πλαγίου συνδέσμου αριστεράς ποδοκνημικής και τενοντοελυτρίτιδα καμπτήρων δακτύλων και φλεγμονή πελματιαίας απονευρώσεως ...» και συνέστησε συνέχιση φυσιοθεραπείας, φαρμακευτική αγωγή και αναρρωτική άδεια επί έναν μήνα, (στ) την 21.4.2005 εξετάστηκε από τον αναπληρωτή δ/ντή του Α' ορθοπεδικού τμήματος Γ.Ν. Αττικής Κ.Α.Τ. ... που διαπίστωσε «... μετατραυματική πελματιαία απονευροπάθεια αριστερού ποδός» και συνέστησε φυσιοθεραπείες και άδεια επί 20ήμερο, (ζ) την 25.4.2005 εξετάστηκε από τον ορθοπεδικό-χειρουργό ... που διαπίστωσε «... κάκωση έξω πλαγίου συνδέσμου αριστεράς ποδοκνημικής και τενοντοελυτρίτιδα καμπτήρων δακτύλων-μετατραυματική αρθρίτιδα αριστεράς ποδοκνημικής ...» και συνέστησε φυσιοθεραπείες, φαρμακευτική αγωγή για τοπική χρήση, χρήση σιλικονούχων πελμάτων και αναρρωτική άδεια για έναν μήνα, ότι παρά την προαναφερθείσα κατάσταση της υγείας του ο ενάγων περί το τρίτο δεκαήμερο του Μαΐου 2005 ενδιαφέρθηκε να ναυτολογηθεί και πάλι σε πλοίο της εναγομένης, διαβεβαιώνοντας τον αρμόδιο υπάλληλο της ότι είναι ικανός για εργασία και προσκομίζοντας την από 23.5.2005 ιατρική γνωμάτευση του προαναφερθέντος ορθοπεδικού-χειρουργού ..., στην οποία αναφέρεται ότι «... είχε υποστεί μετατραυματική αρθρίτιδα ποδοκνημικής και τενοντοελυτρίτιδα καμπτήρων τενόντων δακτύλων αριστερού ποδός, κατά την σημερινή εξέταση ευρέθη κλινικώς υγιής, έχει ιαθεί και δύναται να εργασθεί από 25.5.2005», ότι ακολούθως και ο ιατρός ... της Αγροτικής Ασφαλιστικής, στην οποία η δεύτερη εναγομένη ασφάλιζε το προσωπικό που ναυτολογούσε, εξέτασε τον ενάγοντα, ο οποίος βρέθηκε να φέρει «κάκωση αριστεράς ποδοκνημικής-μετατραυματική αρθρίτιδα», αλλά κρίθηκε «κατάλληλος-ικανός για εργασίας», τελικά όμως η εναγομένη δεν δέχθηκε για ναυτολόγηση για λόγους ανεξάρτητους από την ανικανότητά του προς εργασία, και συγκεκριμένα επειδή έκρινε ότι λόγω υποβολής εκ μέρους του αίτησης συνταξιοδότησης από το Ν.Α.Τ., τα ναυτικά έγγραφα που προσκόμισε δημιουργούσαν δυσχέρειες στην ναυτολόγησή του, ότι στην συνέχεια ο ενάγων υποβλήθηκε σε σειρά νέων εξετάσεων, και ειδικότερα (1) την 26.5.2005 εξετάστηκε από τον ίδιο ορθοπεδικό-χειρουργό ..., ο οποίος συνέστησε νέα μαγνητική τομογραφία Αρ ΠΔΚ, στην οποία ο ενάγων υποβλήθηκε την 31.5.2005, (2) την 31.5.2005 εξετάστηκε από τον ... που συνέστησε αντιφλεγμονώδη αγωγή, φυσιοθεραπείες και αποχή από την εργασία επί έναν μήνα και προέβη σε τοπική έγχυση κορτιζόνης, (3) την 8.6.2005 εξετάστηκε από τον αναπληρωτή δ/ντή Α' Ορθοπεδικού τμήματος Γ.Ν. Αττικής Κ.Α.Τ. ... που συνέστησε ανάπαυση, φαρμακευτική αγωγή και άδεια επί έναν μήνα, (4) την 17.6.2005 εξετάστηκε από τον ... που πραγματοποίησε 2^η δόση έγχυσης κορτιζόνης τοπικά και την 1.7.2005 από τον ίδιο ιατρό που πραγματοποίησε 3^η έγχυση κορτιζόνης τοπικά και συνέστησε νυκτερινό νάρθηκα ποδοκνημικής υπερέκτασης πέλματος, συνέχιση αντιφλεγμονώδους αγωγής και αποχή από την εργασία του επί δίμηνο, (5) την 21.7.2005 εξετάστηκε από τον ως άνω ... που συνέστησε άδεια επί 30 ημέρες, (6) την 31.8.2005 εξετάστηκε από τον ... που συνέστησε συνέχιση αντιφλεγμονώδους αγωγής, εφαρμογή νυκτερινού νάρθηκα υπερέκτασης πέλματος, φυσιοθεραπείες και αναρρωτική άδεια επί 20ήμερο, (7) την 5.9.2005 εξετάστηκε από τον χειρουργό-ορθοπεδικό-τραυματολόγο ..., (8) την 8.9.2005 εξετάστηκε από την επιμελήτρια της Α' Ορθοπεδικής του Π.Γ.Α. «Γεώργιος Γεννηματάς» ... που συνέστησε 20ήμερη αποχή από εργασία και επανεκτίμηση μετά α/α αριστερής πτέρνας ποδοκνημικής, (9) την 19.9.2005 υποβλήθηκε σε μαγνητική τομογραφία αριστεράς ΠΔΚ, (10) την 20.9.2005 εξετάστηκε από τον ..., (11) την 7.10.2005 πραγματοποίησε triplex φλεβών κάτω άκρων, (12) την 7.10.2005 εξετάστηκε με πρωτοβουλία της εναγομένης από τον χειρουργό-ορθοπεδικό ..., δ/ντή ορθοπεδικής κλινικής του Metropolitan Hospital, (13) την 8.10.2005 εξετάστηκε από τον ... που συνέστησε μη φόρτιση μέλους, ανάροπη θέση μέλους και ψυχρά επιθέματα τοπικά, (14) την 12.10.2005 εξετάστηκε από τον ως άνω ... που συνέστησε ανάπαυση επί 2

μήνες, (15) την 16.12.2005 εξετάσθηκε από τον ..., την 11.1.2006 από τον ίδιο ιατρό που συνέστησε αντιφλεγμονώδη αγωγή και ανάπαυση, επίσης την 13.1.2006 και την 23.3.2006, όταν και συστήθηκε ελαστική επιστραγαλίδα, αντιφλεγμονώδης και αναλγητική αγωγή, ασκήσεις ενδυνάμωσης προσθίου κνημιαίου και περονιαίων μυών, ανάπαυση ποδός σε ανάρροπη θέση και δίμηνη αναρρωτική άδεια, ότι η ορθοπεδικός-χειρουργός ..., η οποία διορίσθηκε ως πραγματογνώμονας με την 3806/2006 απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, στην με αριθ. 71/27.10.2006 έκθεση ιατρικής πραγματογνωμοσύνης, αναφερομένη αναλυτικά στην ιατροφαρμακευτική αγωγή που ακολούθησε την αποναυτολόγηση του ενάγοντος και τα ευρήματα της κλινικής εξέτασής του, που πραγματοποίησε η ίδια, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο ενάγων πάσχει από μετατραυματική πελματιαία απονευρωσίτιδα αριστερά και μετατραυματική τενοντοελυτρίτιδα του μεγάλου δακτύλου και των δακτύλων αριστερά και ήπια μετατραυματική αρθρίτιδα της αριστερής ποδοκνημικής άρθρωσης, παρέχοντας συγχρόνως και εξήγηση, κατά τα ειδικότερα στην προσβαλλομένη απόφαση, για την σύνδεση του εμφανούς κτυπήματος στην μεσότητα της κνήμης την 10.11.2004 με την βλάβη στην ποδοκνημική, ότι από τα προεκτεθέντα απεδείχθη ότι η ανωτέρω περιγραφείσα ασθένεια του ενάγοντος, η οποία εκδηλώθηκε από το ιστορούμενο εξωτερικό αίτιο, συνιστά ατύχημα από βίαιο συμβάν κατά την έννοια του άρθρου 1 κ.ν. 551/1915, που εξήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας και εξ αφορμής αυτής, συνεπεία του οποίου αυτός κατέστη πλήρως ανίκανος για την άσκηση του επαγγέλματός του ως ναυτικού, ότι ειδικότερα ως προς την διάρκεια της ανικανότητας αυτής από το σύνολο των προεκτεθέντων αποδεικτικών στοιχείων, από την πληθώρα των ιατρικών γνωματεύσεων και ιδίως από την έκθεση πραγματογνωμοσύνης, στην οποία η διορισθείσα ως άνω πραγματογνώμονας αναφέρει ότι αυτή διαρκούσε και μέχρι την εξέταση του ενάγοντος απ'αυτήν, δηλαδή μέχρι την 21.9.2006, απεδείχθη ότι ο ενάγων ήταν πλήρως ανίκανος για την άσκηση του ναυτικού επαγγέλματος σε αμφότερα τα επίδικα χρονικά διαστήματα που αναφέρονται στις δυο συνεκδικαζόμενες αγωγές του, δηλαδή από 19.1.2005 μέχρι 20.12.2005 και από 20.12.2005 μέχρι 20.4.2006, ότι είναι μεν αληθές ότι ο ενάγων ζήτησε το τρίτο δεκαήμερο του Μαΐου 2005 να ναυτολογηθεί σε ανασφάλιστο πλοίο της εναγομένης και για τον λόγο αυτό προσκόμισε τις από 23.5.2005 γνωματεύσεις των ιατρών ... και ..., οι οποίες αποφαίνονταν για την ικανότητά του να ναυτολογηθεί, η ενέργεια όμως αυτή του ενάγοντος πρέπει να ερμηνευθεί ότι εκπορεύεται από την αδήριτη ανάγκη να εργασθεί, παραβλέποντας ή αποσιωπώντας την κακή κατάσταση της υγείας του, αυτό όμως δεν αναιρεί την πραγματική αδυναμία του να εργασθεί, ότι ναι μεν ευλόγως μπορεί κανείς ν' αμφιβάλλει για το αξιόπιστο των γνωματεύσεων του θεράποντος ιατρού του ενάγοντος ..., αφού στις 23.5.2005 γνωματεύει για την ικανότητα του ενάγοντος να εργασθεί και την 26.5.2005 γνωματεύει ότι ο ενάγων «... *εμφανίζει δυσχέρεια στην βάδιση, έντονο οίδημα ποδοκνημικής και δυσκαμψία*», ωστόσο όμως η κατάσταση της υγείας και η ανικανότητά του ενάγοντος για εργασία πιστοποιείται, και μάλιστα κατ' επανάληψη, και από άλλους ιατρούς, κατά τα ειδικότερα στην προσβαλλομένη απόφαση, αλλά κυρίως, όπως προαναφέρθηκε, από την διορισθείσα πραγματογνώμονα, κατά την οποία η ανικανότητα του ενάγοντος για τη ναυτική εργασία εξακολουθούσε και κατά τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης την 21.9.2006.

Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο εξαφάνισε την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και έκανε εν μέρει δεκτές τις ένδικες αγωγές του αναιρεσιβλήτου. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο: **(Α)** Ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1 και 3 παρ. 3 ν. 551/1915 και επομένως ο πρώτος πρόσθετος λόγος αναίρεσης κατά το σχετικό σκέλος του από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. και ανεξάρτητα από την πρόδηλη αοριστία του, αφού δεν αναφέρεται το νομικό σφάλμα στο οποίο φέρεται ότι υπέπεσε η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος. **(Β)** Διέλαβε στην προσβαλλομένη απόφασή του πλήρεις, σαφείς και κυρίως χωρίς αντιφάσεις

αιτιολογίες για ζητήματα που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και δη ως προς την διάρκεια της ανικανότητας του ενάγοντος προς εργασία διατυπώνοντας το ως άνω σαφές αποδεικτικό πόρισμα, ότι δηλαδή αυτή (ανικανότητα) διήρκησε από 19.1.2005 έως 20.4.2006.

Ειδικότερα αποδίδεται στην προσβαλλομένη απόφαση: **(1)** Με τον πρώτο λόγο αναίρεσης ότι δέχθηκε χωρίς καμιά αιτιολογία ότι η ενέργεια του ενάγοντος να ζητήσει να ναυτολογηθεί σε ανασφάλιστο πλοίο των αναιρεσειόντων προσκομίζοντας για τον λόγο αυτόν τις από 23.5.2005 γνωματεύσεις των ιατρών ... και ..., οι οποίες αποφαίνονταν για την ικανότητά του να ναυτολογηθεί, πρέπει να ερμηνευθεί ότι εκπορεύεται από την αδήριτη ανάγκη του να εργασθεί, παραβλέποντας την κακή κατάσταση της υγείας του και ότι αυτό δεν αναιρεί την πραγματική αδυναμία του να εργασθεί, από κανένα όμως στοιχείο δεν προέκυψε κάτι τέτοιο, αδήριτη δηλαδή ανάγκη του ενάγοντος αναιρεσιβλήτου να εργασθεί, ενώ αντίθετα από τα στοιχεία που προσκόμισαν οι εναγόμενοι αναιρεσειόντες και ενώπιον του Εφετείου προέκυπτε ότι ο ενάγων ουδεμία αδήριτη (οικονομική) ανάγκη είχε, καθόσον είχε εισπράξει από τους αναιρεσειόντες κατά το χρονικό διάστημα από 1.11.2004 μέχρι 25.5.2005 το ποσό των 40.973,2 ευρώ. Ο λόγος αυτός αναίρεσης πρέπει ν' απορριφθεί ως απαράδεκτος, διότι στην πραγματικότητα πλήττει την ανάλυση και στάθμιση των αποδείξεων και γενικότερα την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος που διατυπώνεται σαφώς και ανενδοίαστα, ότι δηλαδή η πλήρης ανικανότητα του ενάγοντος υπήρχε κατά το προαναφερθέν ρητά καθοριζόμενο χρονικό διάστημα, καθώς και τα επιχειρήματα του δικαστηρίου που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων προς διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος.

(2) Με τον πρώτο πρόσθετο λόγο αναίρεσης ότι: **(α)** Δεν αιτιολογείται επαρκώς στην προσβαλλομένη απόφαση με ποιον τρόπο ο ενάγων «*παραβλέποντας και αποσιωπώντας την κακή κατάσταση της υγείας του*» έπεισε τους ως άνω ιατρούς να του χορηγήσουν ιατρική γνωμάτευση ότι είναι ικανός να εργασθεί. **(β)** Ουδόλως αναφέρεται, ούτε αιτιολογείται στην αναιρεσιβαλλομένη, ποια ήταν η αδήριτη ανάγκη προς εργασία που οδήγησε τον ενάγοντα να παραπείσει τους ως άνω ιατρούς να του χορηγήσουν θετικές γνωματεύσεις, αφού αντίθετα, όπως προκύπτει από τους μισθοδοτικούς λογαριασμούς του, ο ενάγων είχε εισπράξει από τους αναιρεσειόντες το προαναφερθέν ποσό και επομένως ουδεμία αδήριτη ανάγκη είχε προς εργασία. **(γ)** Στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση διαλαμβάνεται ότι ναι μεν ευλόγως μπορεί κανείς να αμφιβάλει για το αξιόπιστο των γνωματεύσεων του θεράποντος ιατρού του ενάγοντος ..., αφού στις 23.5.2005 γνωματεύει ότι ο ενάγων «*εμφανίζει δυσχέρεια στη βάδιση, έντονο οίδημα ποδοκνημικής και δυσκαμψία*», κατά τρόπο όμως αντιφατικό και με ανεπαρκείς σκέψεις γίνονται δεκτές ως αξιόπιστες οι αναφερόμενες εκεί υπόλοιπες γνωματεύσεις του ίδιου ιατρού, με τις οποίες ο ενάγων κρίθηκε ανίκανος προς εργασία. Ο λόγος αυτός αναίρεσης πρέπει ν' απορριφθεί ως απαράδεκτος ως προς όλα τα σκέλη του, διότι πλήττει ευθέως την εκτίμηση των αποδείξεων και γενικότερα την αιτιολόγηση του σαφούς αποδεικτικού πορίσματος και τα σχετικά μ' αυτό επιχειρήματα του δικαστηρίου.

[...] **IV.** Σύμφωνα με το άρθρο 559 αριθ. 10 Κ.Πολ.Δ., αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά τον νόμο δέχθηκε πράγματα που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης ως αληθινά χωρίς απόδειξη. Ο όρος «πράγματα» στην ως άνω διάταξη είναι ταυτόσημος του αντιστοίχου όρου του άρθρου 559 αρ. 8 Κ.Πολ.Δ., δηλαδή θεωρούνται «πράγματα» οι νομίμως προταθέντες αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί που συγκροτούν την ιστορική βάση και άρα στηρίζουν το αίτημα αγωγής, ανταγωγής, ένστασης ή αντένστασης, όχι δε οι αιτιολογημένες αρνήσεις τους, ούτε τα επιχειρήματα ή συμπεράσματα των διαδίκων ή του δικαστηρίου, τα οποία συνάγονται από την εκτίμηση και γενικά την στάθμιση των αποδείξεων. Εξάλλου, ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι απορριπτός ως αβάσιμος, αν από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το δικαστήριο την κρίση του σχημάτισε από τα μνημονευόμενα σ' αυτή (απόφαση) αποδεικτικά μέσα. Με τον τρίτο, και τελευταίο, πρόσθετο λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 10 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. αποδίδεται η αιτίαση ότι το Εφετείο

δέχθηκε χωρίς απόδειξη τον περιεχόμενο στην με αριθ. έκθ. κατ. 7889/2005 ένδικη αγωγή του αναιρεσειόντος ενάγοντος ισχυρισμό, ότι αυτός προκάλεσε την θετική για την ικανότητά του προς εργασία από 23.5.2005 γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού του ..., επειδή είχε οικονομική ανάγκη και πίστευε ότι ήταν ικανός προς εργασία, για τον οποίο ουδεμία απόδειξη προσκόμισε.

Στην προκειμένη περίπτωση και ως προς τον ερευνώμενο εδώ λόγο αναίρεσης το Εφετείο, και όπως προκύπτει από την προσβαλλομένη απόφασή του, δέχθηκε εκτός των άλλων, ότι από το σύνολο των αναφερομένων σ' αυτήν αποδεικτικών μέσων (δηλαδή τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάσθηκαν στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, τις ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον Ειρηνοδίκη και τα έγγραφα), και ειδικότερα από την πληθώρα των ιατρικών γνωματεύσεων και ιδίως την έκθεση πραγματογνωμοσύνης αποδείχθηκε *«ότι σε αμφότερα τα επίδικα χρονικά διαστήματα που αναφέρονται στις δυο συνεκδικαζόμενες αγωγές (από 19.1.2005 μέχρι 20.12.2005 και από 20.12.2005 μέχρι 24.4.2006), ο ενάγων ήταν πλήρως ανίκανος για την άσκηση του ναυτικού επαγγέλματος»*, περαιτέρω δε ότι *«είναι μεν αληθές ότι πράγματι ο ενάγων ζήτησε το τρίτο δεκαήμερο του μηνός Μαΐου να ναυτολογηθεί σε ανασφάλιστο πλοίο της εναγομένης και για τον λόγο αυτό προσκόμισε τις από 23.5.2005 γνωματεύσεις των γιατρών ... και ..., οι οποίες αποφαίνονταν για την ικανότητά του να ναυτολογηθεί, όμως η ενέργεια αυτή του ενάγοντος πρέπει να ερμηνευτεί ότι εκπορεύεται από την αδήριτη ανάγκη του να εργαστεί, παραβλέποντας ή αποσιωπώντας την κακή κατάσταση της υγείας του. Αυτό όμως δεν αναιρεί την πραγματική αδυναμία του να εργαστεί»*.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το δικαστήριο της ουσίας την κρίση του για το κρίσιμο περιστατικό της διάρκειας της ανικανότητας του ενάγοντος προς εργασία σχημάτισε από τα μνημονευόμενα στην προσβαλλομένη απόφαση αποδεικτικά μέσα και δη τις πολυάριθμες ιατρικές γνωματεύσεις, η δε αναφορά σ' αυτήν ότι η ενέργεια του ενάγοντος να ζητήσει (τον Μάιο του 2005) να ναυτολογηθεί σε ανασφάλιστο πλοίο της εναγομένης, προσκομίζοντας για τον λόγο αυτό τις ως άνω ιατρικές γνωματεύσεις που αποφαίνονταν για την ικανότητά του να ναυτολογηθεί, πρέπει να ερμηνευθεί ως εκπορευομένη από την αδήριτη ανάγκη του να εργασθεί, παραβλέποντας ή αποσιωπώντας την κακή κατάσταση της υγείας του, αποτελεί επιχείρημα του δικαστηρίου για την κρίση του αυτή περί του χρονικού διαστήματος της ανικανότητας του ενάγοντος προς εργασία (διαρκούσης, κατά τις παραδοχές της απόφασης, και κατά τον ως άνω χρόνο των ενεργειών αυτών), ο δε ισχυρισμός περί οικονομικής ανάγκης του ενάγοντος προς εργασία κατά τον ως άνω χρόνο και η αντίστοιχη άρνηση αυτής από τους αναιρεσειόντες δεν είναι ουσιώδης, με την προαναφερθείσα έννοια, αφού για την θεμελίωση των αξιώσεων του ενάγοντος λόγω ανικανότητας από το εργατικό ατύχημα ουσιώδης δεν είναι η ύπαρξη οικονομικής ανάγκης αλλά η ανικανότητά του προς εργασία κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Επομένως, πρέπει ν' απορριφθεί και ο λόγος αυτός ως αβάσιμος, καθώς και η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης και οι επ' αυτής πρόσθετοι λόγοι και να καταδικασθούν οι αναιρεσειόντες στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσιβλήτου, κατά τα ειδικότερα στο διατακτικό οριζόμενα.

(Απορρίπτει την αίτηση και τους πρόσθετους λόγους για αναίρεση της 54/2009 απόφασης του Εφετείου Πειραιώς).